

Tina Leskošek

Koliko gore še zdržijo?

Poletje je tu in z njim tudi najprimernejši čas za večdnevne ture v gorah. Na teh podvigih smo ponavadi zelo veseli planinskih koč, ki nam nudijo zavetje, posteljo in hrano, tam si lahko posušimo mokra oblačila ter naslednji dan spočiti nadaljujemo pot. Malokrat se vprašamo, koliko stvari potegne za seboj naš obisk v koči. Mi le plačamo in gremo. Če bi bile stvari v naših kočah urejene, bi bilo to pravzaprav tudi dovolj, a na žalost niso. Z večanjem števila obiskovalcev v gorah in vse večjo ponudbo v kočah je pritisk na okolje vedno večji in ekološka problematika vedno bolj pereča.

V visokogorju večina koč še vedno deluje precej po domače. Greznice se na koncu sezone povečini spraznijo v kotanje blizu koč, kar je velik nenadzorovan vnos fekalij v občutljivo okolje. Stvari se počasi obračajo na bolje, saj ima vse več koč čistilne naprave. Vendar so ti ekološki ukrepi lahko dvorezen meč. Čistilne naprave zahtevajo električno energijo, ki jo z obnovljivimi viri težko proizvedemo. Kako se ob tem izogniti povečani porabi nafte in hrupu agregatov? Bi bilo morda najceneje, najpreprosteje in tudi za naravo najbolje vse fekalije odpeljati v dolino?

Planinskim društvom koč prinašajo dobiček (nekateri so pri zaslužku precej skromni, spet druge so zlata jama). Filter za vodo bi na primer v marsikateri koči sicer zagotovil pitno neoporečno vodo, vendar prodaja plastenk s pijačo enostavno prinese veliko prihodkov – pa tudi veliko odpadkov. Ker je željo po zaslužku praktično nemogoče izključiti, bi morali v gorah postaviti jasna pravila in izvajati redni nadzor. Dokler bo ekološka naravnost prostovoljna in ne obvezna, se bodo stvari še naprej odvijale po liniji najmanjšega odpora. Za to ne gre kriviti zaposlenih v kočah, ki povečini trdo delajo in skušajo po najboljših močeh zadovoljiti potrebe obiskovalcev, temveč planinska društva, ki premalo sredstev namenijo za okolju prijazno delovanje koč.

Če iščemo krivca za onesnaževanje gorskega sveta, moramo pomesti tudi pred svojim pragom. Kjer je povpraševanje, tam je ponudba, pravijo. Povpraševalci smo v tem primeru obiskovalci planinskih koč. Dvakrat bi morali razmisliti, preden nas zmoti skromna ponudba hrane in ostalega udobja v kočah. Z večjim udobjem in bogatejšo ponudbo se povečajo tako stroški kot pritisk na okolje. Ne dvomim pa, da bi se marsikatero malenkost, ki bi naredila kočjo obiskovalcem prijaznejšo, dalo urediti brez dodatnih posledic.

Planinska zveza Slovenije uvaja posebno priznanje za kočje, ki bodo s svojim celokupnim delovanjem čim manj negativno vplivale na okolje. Namen je dober, vendar moramo vedeti, da ne gre skupaj z željo po povečanju števila obiskovalcev. Gorski svet ima namreč določene kapacitete, „nosilnost“ mase ljudi, ki se tam še lahko zadržuje in hkrati minimalno vpliva na okolico.

Poleg širnih notranjskih gozdov so Alpe še zadnje prebivališče divjine pri nas. K izboljšanju trenutnega stanja je treba pristopiti s premišljenimi dejanji in postaviti vrednost narave pred osebni dobiček.